

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 5.—Núm. 229.—Dissapte 24 de Desembre de 1904.

LO QUE VOLEM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volém Corts catalanas, no sols per estatuhir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi a la organizació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls plerts y causas: volém ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forlosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

El Salomonet de les Matines

Deu fer molts i molts anys del fet que us vau a contar, sense guanyar ni perdre, tal com mel va contar a mi fa temps un vell mariner de Tarragona.

Un bàstiment, perseguit i sedaciat pel mal temps, cercava endeblades l'entrada d'aquell port una nit en que la tempesta batia fortament aquelles costes i am ses ales de negra boira feia la foscor impenetrable. Els visclets del vent entre les cordes i l'espetec de les onades al rompre-s en les roques li sonaven al vell patró tant asprament com les rodes dels carros que a dreta i esquerra d'un cego que, per atzar, se trobà sol en mitg d'un camí ral.

No hi havia encara furs marins, allà ni entloc; més li costa poc de encendre'n un on bé li plau, i de treure de perill als que de cor li reclamen, an Aquell que ha dit en el Sant Evangelí: Jo sóc la llum del món: qui m segueix a mi no camina pas en les tenebres.

Era cabalment la nit santa de Nadal. Els canonges i beneficiats de la Séu cantaven am tota solemnitat els salms de David i les profetiques lliçons d'Isaies de les matines, abans de les dotze, com se solia fer alguna hora, pera començar la missa del gall al punt de la mitja nit. Escoltí major aixeca l'anomenat Salomonet del cor, coronat de ciris encesos, fins a l'indret del gran rosetó que mira a la mar, com ull immens de l'edifici, i els mariners, que, ja a punt de naufragar, demanaven a Déu un rajet de claror, al veure-la sobtadament, s'orientaren a plaer, com els tres Reis am l'estrella, i entraren felisment i arrelaren l'ancora en el redós més abrigat de la badia.

Plorant d'agrahiment, l'endemà de bon matí pujaren a peu descalcs a adorar al bon Jesuset, i, après de remercier-lo per aquell salvador miracle el contaren fil per randa als tarragonins, que s'ho conten encara de pares a fills i no ho han deixat ni ho deixaran esborrar de sa memoria.

La tradició afegeix que en aquella sortosa nau venia la filla del vell patró, i que al posar els peus en terra volgué cumplir la prometença que havia feta en l'hora del perill de quedar-se per monja en el convent de Santa Clara.

Desde allavors encà, cada any, quan, el respres abans de Nadal, se canten les matines en la Séu de Tarragona, s'aixeca l' Salomonet tradicional fins a l'indret del gran rosetó. La resplandor que no cap en la basilica, figura en aquella hora de la Coca de Bellem, s'aboca pel finestral, i una garba de llums de color baixà al port a refrescar la recordança d'aquels succeis memorable als mariners.

Sagrada claror del santuari, llum de la Coca Santa, llanterna de San Joseph, estrella dels Sants Reis, antorxa dels veritables savis, sol de justícia i resplandor del Pare, surt aquesta nit de l'Establa de Judea, tenint per llit un feix de palla y per companys dues bestiolas. Y Jesús va neixer pera llibrar los homes.

blia de Bellem, llença-t pel Món i illumina a tants milions de cors que no hi veuen i a tants pobles i nacions que naufraguen perduts en la fosca nit de l'error i en la mar de les passions humanes! Aurora de Nadal, mostra-t ja com l'ullada de l'infant divi sobre la terra plena de tenebres i ombres de mort, i torna-hi el dia clar i seré de la fe, esperanca i caritat que t'cor anyora.

Jacinto VERDAQUER.
Del llibre nou Rondalles.

Lo regalo de l'avi

D. Joaquim està avuy tot atrafegat, puig no para ni un sol moment la campaneta del pis, avisant l'arribada de las innombrables felicitants que desitjan a D. Joaquim unas festes felissas de Nadal... és a dir, sempre que D. Joaquim no's mostri revés y ls dongui unas *gracias!* a secas per propina. Allavors los felicitants se'n van tots murmurant y fins desitjant-li que no's pugui empassar lo gall y tot embutxacantse de nou la *décima* se'n va a donar las *bonas festas* a un altre, si és que aquell las vol rebre. Y las felicitats desitjadas a D. Joaquim y que D. Joaquim no ha a l'més, las rebrá de segur D. Pau o don Pere si no's satisfets del tot, al menys ignorants de que aquelles felicitats no las ha volgut D. Joaquim.

Ditxosa campaneta! diu l'home ja tot empinat, ja veurás com ho acabó això. ¡Tuyas, Tuyas!... però com la minyona s'està al replà garlant ab lo carter preguntantli com li van las propinas, no sent los crits de Don Joaquim. ¡Tuyas, fés lo favor de tocar lo pis y prou *décimas!* Això és un abús; són las deu y mira! trenta cartonets ab dibuixos y versos de rodolí que pujan a més de sexanta pessetas! prou, prou; si venen ab més romansos d'aquests, los hi dius que no s'admiten felicitaciones.

—Y si ve'l sereno, l'vigilant, lo forner, lo brossaire?

—Encara faltan tots aquests? digas que tenim de comensar, donchs; bueno, bueno, aquests, vaja, com que sempre a un hom li són útils, deixals passar, però cap més.

—Ni'l municipal de punt?

D. Joaquim va arrufar lo nás y fent una ganyota de mal humorat, digué:

—Lo municipal que siga l'últim, però l'últim de debò y encara que vinga'l mateix gegant li tancarà la porta.

—Oh, y ara que diu del gegant, també deurán vindre, replica la Tuyas.

—Qui, los gegants?

—No senyor, aquells homes que ls portan, ¿no sab que cada any venen?

—Donchs, mira, ls hi dius que mentres no'm portin a passejar a mi, que prou me convidaria, no'ls accepto'ls *bons dias*; que'ls dugan als gegants que tenen més obligació que jo de d'alshi la propina. Ja ho saps, ningú més; ho sents, ningú més; ni gegants ni nanos. Déu los ampari a tots.

Mentrestant la campaneta tornava a sentirse ab aquell retinch-tinch que de tan mal humor posà a D. Joaquim.

D. Joaquim s'assenta al despatj decidit a no interrompre més la lectura del diari, llegint la cotisació de borsa que preocupava quelcom més a D. Joaquim que no pas los *dias* que li duya tota aquella gent ab més desitjos de l'aguinaldo que no pas de la seva felicitat.

L'Esperansa y l'Enrich, filla y gendre de D. Joaquim, están avuy tots contents y alegres, sens saber lo que'ls passa. De saberho prou que ho saben, mes com duptan de l'èxit de llurs propòsits, no acaban de decidir la pensada que duen de molt

temps en llurs cors de verdaers aimants.

D. Joaquim està bastant distanciat de sos fills per rahons d'interessos y de familia que eixiren quan lo matrimoni de l'Esperansa, l'única filla seva, ab l'Enrich; mes no són tan fondos aquests ressentiments pera que D. Joaquim no pensi sovint ab ells y sobre tot ab son net, hermosa criatura de tres anys y mitj, encant de sos pares y enveja de l'avi, que encara que separat d'ell, lo somniava sempre, ab ell aclucava'ls ulls y ab son pensament despertava.

Perquè, donchs, tant de temps, enemistats, encara que no'ls arribés l'odi a penetrar més enllà de l'amor propi, d'aquest amor que ns priva de veure clar lo mateix sol, si s'empenya en volguer lo negre? No ho sabem ni ns importa esbrinarho.

L'Esperansa y l'Enrich fa temps que dali que dali, fan aprendre al nen una *décima* de cor, cosa que a la criatura li costà molt, però a forsa de dir-la, la recita com un florito.

—Te'n recordarás bé, joy fill meu? li diuen cada moment llurs pares y la criatura que no pensa ab altra cosa que ab lo regalo de l'avi, tot lo sant día està repetint las primeras líneas de la *décima* ditas a sa manera:

*En este día dicho
dexo abuelo querido...*
y torna a perdre'l fil del vers y altre cop a comensar.

Ben lluny està D. Joaquim de la pensada de llurs fills, quan la campaneta, per milèssima volta, se sent tocar. Y la Tuyas, sense obrir la porta ni mirar sisquera pel reixat que hi ha, donà l'avis de *no se admiten felicitaciones*, orde de D. Joaquim que fa estona que cupleix ab una seguretat total, puig tots quants Don Joaquim digué havian comparegut ab los *bons dias* a las mans. Mes la campaneta torna a picar sense fer cas de las exclamacions de la Tuyas. Y de dos cops se'n senten tres y quatre. D. Joaquim ja's posà frenètic, puig aquella desobediencia mortificava fins lo poch humor que ja tenia y se'n anà ell mateix a obrir decidit a tirar escalas avall al pretenció felicitant.

Mes no fou aixís. Lo seu net, de la mà de la minyona, se li aparegué tot mudadet y alegroy y ab una carona contenta, riallera, tot felis, tot ell amor.

D. Joaquim queda parat, fret y confús. No sabia lo que li passava. Entraren al seu despatj y'l noyet sens apenas donar temps a que l'avi s'assentés comensà a cantar la *décima*.

*En este día dicho
dexo abuelo querido
que paréis... que paréis...* y no podia passar endevant.

A D. Joaquim se li escaparen algunas llágrimas que acabaren per tornar-se en plor d'ànima.

Lo noyet no pogué acabar la *décima* y tot estranyat digué: *Perquè ploras avi? perquè no t'és la *décima* ja me'n recordaré ja.* Y la pobra criatura vingà rumiart tot dient los versos a mitja veu. L'avi no pogué ja més; se'l pujà'ls genolls y fentihi un y més y petons no podia estroncar lo plor.

Y'l regalo avi? digué ja impacient lo noyet.

Fillet, m'has agafat de sorpresa; digas als papàs que ja te'l he fet per això. Digals que te donat molts petons y que aquest regalo val més que totas las joguinas y llepolias juntas, però l'avi, ja't comprarà tot lo que li demanis; ves a buscar als papàs y digals que vinguin que l'avi'ls farà'l mateix regalo que a tu.

Lo noyet se'n anà tot trist, incomprendible de tot quant l'avi li digué y ab poch desitjos de pujar las escalas, sense pensar que aquell regalo de l'avi era'l mellor entre'ls mellors pera sos papàs que havian triomfat ab aquella *décima* sense acabar.

BERNABÉ MARTÍ Y BOFARULL.
Tarragona, 22 Desembre 1904.

NADALADA

(Impressió de ciutat)

Per la llarga visual del carrer s'estenian simètrichs los dos rengles d'arbres que atujen per l'estació invernal no guardavan més que llurs seculars socas. Las fullas verdas que alegran la nostra vida y que l'omplen de joia, restavan per terra secas y esgrogueidas. Però las brancas y las socas quedavan encara en peu, encara nos prometian una primavera més, un any més de vida, d'aquests anys intancables que resisteix tot lo que dona Natura. Lo dia estava núvol. Unas boiras baixas d'humitat tètrica s'estenian per la ciutat. Feyta fret, molt fret; las pocas personas que transitavan se cuidavan d'anar ben emborrassadas y sols uns quants xicotets que jugavan entusiasmats pel mitj del carrer no devian sentir los efectes d'aquell día d'hivern.

Jo baixava ab direcció ferma carrer avall sense entretenirme gaire, però no vaig poguerme estar de ficar-me ab un home que passava pel mitj del camí del transit rodar. Primer sols vaig veure'l d'esquena, era alt, de muscles molt pronúnciats, anava tapat ab una grollera manta de color de cendra que li voltava tot lo coll y sols d'aquell garbuix de roba se'n distingia'l cap demunt una boina blava que cobria sa testa. Son caminar era pausat y indirecte; portava a la mà dreta una llarga canya que molt sovint abaixava y pujava com si ho fes mogut per un ressort mecànic y una negror baixa, compacta però inquiet y salpicada de taquetes vermelhas s'estenian ls seus peus... y l'home de la canya, lo venedor de galls d'indi avensava carrer avall pausadament...

De prompte una cridoria soptada de la mainada, va obligarme a que aixequés la vista y vaig veure'ls a tots deixar prontament llurs jochs y joguinas per correr colectivamente, y entre'ls crits entusiasmats de jagafeulo! jagafeulo! al darrera d'una de aquelles bestiolas que s'havia escapat del ramat a que la subjectava la canya de l'home de la manta. Y vaig veure corre pel mitj del carrer desesparadament a n'aquella bestia esmaperduda a qui la multitud de la quitxalla perseguia sense finalitat reflexiva però amenassadora; los crits dels petits atragueren l'atenció dels grans y allavors vaig veure a tots los botiguers sortir afanyosos a la porta pera contribuir a l'important captura, y molts foren los que formant muralla al mitj del carrer barraren estratègicament lo pas del gall y aquell animal que fugia esparverat del ramat esclau caigué a las mans de mitja dotzena d'homes voluntariament convertits en soldats de l'esclavatje.

Y jo tenia uns desitjos de preguntalshi perquè l'havian agafat aquell animal que buscava l'aire de la llibertat! Però no vaig ferho perquè'ls vaig sentir compassió. No haurian sapigut que dirme.

Y'l capturat van posarlo en possessió de l'amo del ramat que va contestar als capturadors ab un serrat y castis *muchas gracias* de Castella, y després fou deixat anar entre tots los altres que encara anavan cridant repetidament.

Y'l ramat y l'amo seguiren carrer avall, las bestiolas repetint aquells crits que son llur única expressió, y l'amo deixant anar ab desdeny y per instint la flexible canya sobre'ls febles cossos dels galls d'indi.

Las personas que hi passavan pel costat casi totas los contemplavan y alguns s'hi aturavan a contractarne algún, tot pensant ab la satisfacció que's menja per la diada de Nadal lo seculent y sabrosissim gall d'indi.

Per Nadal es la nativitat del Senyor y'l Senyor va neixer en una humil

establa de Judea, tenint per llit un feix de palla y per companys dues bestiolas. Y Jesús va neixer pera llibrar los homes.

PERE B. TARRAGO.
Barcelona 20-12-904.

En Joseph Carner

L'inspirat autor de las *Rondalles de Jesús Infant*, del *Llibre dels Poetes* y de tantas composicions justament lloradas com la *Sacra Expectació dels Patriarcas y Corones*, entre altres, en Joseph Carner, ha passat uns dias en aquesta ciutat admirant los nostres monuments y essent visitat pels aimadors de las nostras llettras.

En Joseph Carner, apart de la seva gran ilustració que, ab la vintena de anys que no més compta, admira; és un dels que verament despertan anhelaçió y fan concebir més falagueras esperansas, per la gran genialitat que llú en la forma y assumpt que canta, car ha dit d'ell una gran autoritat dels nostres dias, ésser un poeta del tot inspirat y ben autèntic.

Nos plau donchs y ns sentim cofoyes de la seva visita y desde aquestes planas nos complayem en regradiarli la mercé que'ns ha feta, estrenyant aixís ab los llasos de l'amistat la forta admiració que d'ell sentiam, car no vacilem pas en afirmar que ell és dels nostres poetas més distingits y de personalitat propia.

Los nostres lectors, qui pogueren assaborir en lo nombre *extraordinari* de la Verge, aquella *Balada* del Sr. Carner, altra volta avuy paladejarán duas altres petites composicions que no pas per ésser petites deixan d'ésser una exquisitesa, mentres nosaltres, agrats y complacuts, ab l'encaxada forta dels amichs li donem lo més coral arreveure.

Sant Joan y Sant Bernat

A l'iglesia hi havia un Sant Joan que semblava un infant, i a peu de més enllà un Sant Bernat, que feya faretat.

Mes a tots dos unia a la suavitat de l'estimada a Maria. Per xò a la mitja nit, quan el Rectó era al llit, Sant Joan enriolat, estirava la barba a Sant Bernat y reya el Sant, sever, y tancava les parpaves de plaer.

JOSEPH CARNER.

Dos Borrallons

—Oh borralló tan petit!
—Oh petit borrallonet!
—Tot just arribo a la terra.
—Tot just ara caych del cel.
—Quin fret que feya per l'ayre y tant camí que hi hem fet!
—Ves qui ho havia de dir que'ns trobariam després ab una claror tan pura y un infant tan rioler, que somriu als borrallons y en ses manetes els pren, y que igual que papellones els fa volar dolçament.

—Si ho sabessin tes estrelles totes caurian del cel, caurian com borrallons per veure l'infant rient!

—Ay borralló que fariam?
—Ay borralló que farém?
—Conto que'ns fondrens d'amor lo millor que podrem fer.

JOSEPH CARNER.

Xocolates POBLET, de Tarragona

Aquesta antiga fàbrica pera complaure a sa nombrosa parroquia de Barcelona, ha establert en aquella ciutat un dipòsit, ahont los clients hi trovarán surtit de totes las classes que fabrica la casa Poblet y als mateixos preus que aquí. Lo dipòsit está instalat en lo Colmado Pelayo, Rambla de Canaletas. 9, Barcelona.

duas palletas y s'ho varen fer, en harmonia complerta. Es clar, que ningú d'ells se'n cuidaria de mirar si ho eran bons, perquè, això, ja se sab, tots són bons pera tot. Lo mateix passa en lo ram de minyonas de servey; quan se llogan, ho saben fer tot, y després, quan hi són a l'obra, ni encendre'l foch, saben, ni encendre'l foch.

Bibliografia

Novas científicas, per en Ferrán Alsina.

Una revolució en las ciencias físich-químicas se podria nomenar lo libre que n'ha remès son autor. Editat ab una pulcritud y un amor ben pocas vegadas igualat, per la casa Henrich y C. de Barcelona y escrit en la nostra llengua, en estil correctíssim, presenta en Ferrán Alsina una sèrie de consideracions atinadíssimas que semblan com si volguessin tirar en terra principis fonamentals en que, avuy, reposan totes las actuals teorías.

En un prefaci, magistralment escrit, dedica son treball, modest segons sa propia expressió, als «Ilustres Membres de la Royal Society de Londres» ahont havia passat llargas temporadas ab l'ilustre professor Tyn-dall Sant, conegut y respectat en tot lo món científich.

No volèm posarnos a discutir sobre la válua dels conceptes que l'autor emetex en aquest libre, ni són nostres coneixements suficients; ni tampoch lo nostre setmanari és l'indicat pera aquesta classe de disertacions. No més diem que las teorías novas que presenta y que son, verament, revolucionarias, com revolucionarias eran en son temps, las que avuy consideran com lo *non plus ultra* de totes ciencias, nos encisan extraordinariament y no duptem en assegurar, desde avuy, que serán objecte de foras contraversias y foras discussions apassionadas entre els esperits ductils y enlairats que s'edicen a la contemplació abstracte dels fenomens naturals.

Volga en Ferrán Alsina la nostra més sincera felicitació y serveixi aquest libre d'exemple a tants y tants negats, estults y ignorants que creuen que no es possible escriure la més elemental y rudimentaria obra d'aritmética si no es impresa en lo pompós idioma castellá. Que la lleguesquen aquesta obra, si és que la entengan, dispensantli l'inaudit atreviment de dirigir-se a una de las institucions més eminentes de tot lo mon científich en aquest dialecte tant vilipendiad per ells, y que aixís y tot, ha sabut produir treballs com lo present.

NOVAS

Continúa'l febrós regirament dels nostres carrers. Com no estem en intimitat ab los nostres preuats administradors, no sabem encara si l'han trobat lo tresor inmens que s'está buscant.

Fá llástima de veure! No sembla sino, com si una colla de famèlichs acreedors s'hi haguessin tirat al demunt d'una pobre casa carregada de deutes y temessin no serhi a temps, preveyent l'arribada d'una altre colla d'executadors. Valgam Deu! y quinas cosas hem de veure!

Y que bé que'ls deixan los carrers; ni'ls visigots quan van enrunar la antiga Tarraco!

Molt bé, molt bé! d'això se'n diu administrar!

Hem notat que pera pesar fan trossets curts ab las tuberías del plom que desenterran.

Ja suposèm que això's fá pera que s'aguanti mellor demunt de la bàscula. Es clar, que no's fá pera que pugui caurer la tosca de las canonadas; això ja ho s'oposèm; perquè després bé prou temps que queda pera puguèrlo fer.

Això no ho diem per res de mal; ara, no s'ho vagin a creuer. Ho fem notar únicament perquè com que, després, pican al mitj del carrer y dels canons ne surt molta porquería, los carrers quedan més bruts que guilla.

Segons noticias no ha sigut encara presentat a l'Ajuntament lo compte dels gastos de la Comissió que va anar a Saragossa, per falta de la firma d'alguns dels seus individuals.

Veurem que'n surtirá quan será cuit. Entre tant tothom ja fa comparacions entre lo que passa aquí y lo ocorregut a Llyda ahont los regidors han donat una mostra de civisme ab motiu de l'esmentat viatge a la capital d'Aragó.

En una correspondencia de Lleyda publicada per *La Vanguardia* de Barcelona en sa edició de la tarde del dia 22, se llegeix lo següent:

El Sr. Conadell elogia la conducta de los concejales republicanos, que pagaron los gastos (de Saragossa) de su peculio particular...

Nosaltres en absolut no'n som partidaris d'aquesta teoria de pagarse'ls gastos individualment, mes entre això y lo que passa aquí, que no sembla sino que tots los diners s'han de gastar en viatjes, hi ha bona diferencia.

Recomanem als aficionats a viatjar que prenguin nota de lo de Lleyda y potser se'ls curará una mica la manía de correr món y obsequiar als amichs a la Fonda de París.

Lo nostre bon amich y company, director, propietari del *Magisterio Tarraconense*, ha tingut lo goig de veure naixer son primer fill que lo mateix que sa mare segueixen perfectament.

No cal dir ab la satisfacció que donem aquesta noticia.

Los acreditats agents d'Aduanas d'aquesta plassa Srs. Viuda y fill de Enrich Teré, nos han obsequiat ab un magnífich almanach anunciador de la respectabe companyia naviera alemana «Nord-dentscher Lloyd de Bremen, de la que és representant a Tarragona la casa Terré.

Agramm molt de veras l'atenció.

La passat dimars publicá l'*Heraldo de Tarragona* un sòltament irrespectuós y depresiu pera'ls Srs. Ramonacho y Montes, Director y Secretari respectivament de l'Institut. Ab frases de mal gust, ab mots d'un repertori desacostumat quan se parla de personas ben educadas, se posa en ridicol a ne'ls senyors esmentats, los qui no tindrán altre remey que suplicar a l'*Heraldo* abandoni llur defensa.

Hem combatut y seguim combatent en ús d'un perfectíssim dret als senyors Ramonacho y Montes, però sempre ab los respectes deguts a las personas, sempre dintre l'esfera en que s'han de moure'ls homes de recta intenció y bona criansa; y es per això que'ns dol que'ls qui s'han encarregat de defensarlos no's mantinguin en lo mateix lloch y devallin a ridicolesas impropias del periodisme serio.

Han d'entendre'ls senyors de l'*Heraldo*—y sentim ésser nosaltres los qui los hi haguem de fer notar—que en totes las polémicas y molt més en la present en que's tracta del problema

de l'instrucció, l'educació ha d'impe-rar d'una manera absoluta.

«Estamos?»

Escrit l'anterior sòlt y quan anava a entrar en máquina'l present número, rebem pel correu interior una carta en que se'ns diu que al llegar lo sòlt de l'*Heraldo*, los Srs. Ramonacho y Montes varen exclamar:

«*Heraldo*, nos has dado un palo con tu sueltito ameno; te ofreciste de hombre bueno y has resultado hombre malo.»

Per la premura del temps no hem pogut comprovar la noticia, que donem ab totes las reservas, però ben inclinats a creurela certa.

Ha sigut gran la concurrencia de galls d'indi en los mercats d'aquesta setmana, rahó per la qual lo preu d'aquestas simpáticas bestias s'ha mantingut baix com pocas vegadas s'havia vist.

Una familia de la Plassa del Palloj, se trobá ahir a l'anar a matar lo gall, que aquest sia per voluntat propia, sia per inducció d'algún mal intencionat, havia abandonat lo galliner ahont se'l tenia reclus.

Algú menjará gall de franch y d'indi tot al plegat.

La rifa de Madrid, per centèsima vegada ha resultat una gran rifada pels que hi tenen confiança y no escarmentan malgrat los desenganyos.

A Tarragona no hi ha caigut ni una sòrt petita. Se veu, donchs que la Fortuna está empenyada en curarnos radicalment d'aquest mal que sufren tots los espanyols.

Lo vinent dimars a las cinch de la tarde tindrà lloch la sessió anyal de la Societat Arqueològica d'aquesta ciutat, festa que adquireix cada vegada més solemnitat y importancia y que enguany promet eridar forsa l'atenció.

Nostre volgut amich l'Adolf Alegret hi llegirá un hermós treball sobre'ls Templaris del que'n tenim las mellors noticias, donchs entre altres qualitats que l'avaloran resulta ésser lo primer recull de l'influencia y fets d'aquella orde en aquesta ciutat.

No hi faltarán los bons tarragonins a aplaudirlo.

TEMPORADA D'HIVERN.—Elegants abrichs pera caballers: **Gabán Rus, Gabán sach, Gabán Inglés, Macferland, Pellisa o Samarra y Batin.**—Preus económicos.—**Sixto Villalba.**—Sant Miquel, 23, Tarragona.

—Orfebreria religiosa y ornamentos d'Iglesia.—**J. CABALLÉ GONYENCHE.**

Programa del concert que tindrà lloch demà per la nit en lo favoregut café del Centre á terceto per lo célebre concertista de bandurria senyor Terraza y'ls professors senyors Gols y Salvat.

- 1.ª Marxa Indiana, Zelenich.
- 2.ª «Luccia Concertante», Donizetti.
- 3.ª «Marina» (fantasia), Arrieta.
- 4.ª «Bella Fanchula», Bizet.
- 5.ª «Hugonotes» (souvenir), Meyerbeer.
- 6.ª «Intima» (gavota), Gorgé.

—Convalecencias.—**Ovi Lecitina Giol.**

—Neurastenias.—**Neurastedgeno Sagrañes.**

Programa de las pessas que tocará la música d'Almansa en lo passeig central de la Rambla de Sant Joan, desde las dotze hasta la tretze y mitja.

- 1.ª Pas-doble de Bohemios.
- 2.ª Overtura, Las armadoras.
- 3.ª La Colombe, entreacte.
- 4.ª Vals tretze.

COSTUMS TARRAGONINAS

Darrereras obras de

D. FERRAN DE QUEROL Y DE BOFARULL
HERÈU Y CABALÉ.... Preu: 2 ptas.
MONTSERRAT..... » 3 »
Se venen en l'estampa de Francesch Sagrañes.

Cansat de probar específichs sense cap resultat, l'únich que m'ha fet surtir espessíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer **CASALS.**

TIP DE FRANCESC HUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9.

EN VENDA

Ho está un local magníficament adornat, en punt molt céntrich de la Rambla de S. Joan, y apropòsit pera instalharhi, ab poch gasto, qual-sevol establiment luxós.

Pera detalls dirigir-se a l'Administració de LO CAMP.

Horas de classe.—PINTURA.—Classe para noys: De set a dos quarts de nou del mati.

Classe para senyoretas.—De dos quars de duas a las tres de la tarde.

DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

Academia Duarte

FUNDADA EN 1897
TARRAGONA

Desitjosos d'evitar a las familias lo greu inconvenient d'enviar a sos fills a ciutats populosas, residencia dels centres universitaris y animats pels brillants resultats que en nostra labor venim obtenint, havem organiat la Academia en forma convenient pera que nostres alumnes puguin donar validesa académica, a sos estudis, segons los convinga, en las Universitats de Barcelona, Saragossa o Valencia.

ODONTOL

Ab lo séu ús constant se conserva la dentadura blanca, s'evita y cura ab tota seguretat las enfermetats de la boca y dents y calma prompte l'insoportable dolor de caixals.

DE VENDA

En totes las bonas Farmacias, Droguerías y Perfumerías.—Dipòsit: DR. ANDREU, de Barcelona.

En lo próxim, com en los cursos anteriors, quedan establertes las ensenyansas de tots los grupos de las Facultats de Dret y Filosofia y Lletres.

Las classes comensarán lo dia 10 del próxim mes d'Octubre.

S'admeten internes, mitj pensionistas y externes.

Pera informes al Director

D. Francisco Duarte
advocat, Beneficiat de la Metropolitana, Palma, 2, segon.

ESTUDI

de prácticas mercantils

baix la direcció de

D. Bartomeu Lartigau

Interventor del Banc d'Espanya a aquesta plassa

Preparació complerta pera l'ingrés en l'esmentat Establiment.

Clases especiales para l'ensenyansa de la teneduría de llibres, cálculs mercantils, correspondencia comercial, reforma de la lletra inglesa, rodona y grega.

R. St. Carlos, 20, 2.ª, esquerra

Se contestan las consultas relativas a l'establiment de comptabilitats especiales, balanços y liquidacions de comerciantes, societats, testamentarias, etc., etc.

Salvador Martí Güell

VETERINARI

Rambla de Sant Carlos, 24

Telèfon 148

Servizio Italo-Spagnuolo

Línea regular de grans y rápidos

vapors entre l'Espanya, Fransa, Italia

Portugal, Alger y Marroch

Sortidas fixas y semanals del port de Tarragona pera Nissa, San Remo, Porto Maurizio, Oneglia y Génova.

Sortidas quinzenals y directas pera Marsella, Alger, Lisboa, Oporto, Setubal, Lagos, Fharo, Olháo, Portimao y Villarreal.

Servey directa sense trasbord pera Melilla, Tánger, Mogador, Mazagán, Casablanca y Saffi.

S'admet carga pera tots los ports del món, ab coneixement directa y trasbord a Génova o Lisboa.

S'admeten també passatgers de 1.ª y 3.ª classe.

Vapors de la Companyia:

Ausonia, Helvetia, Hispania y Alemania

Pera informes: **Sra. Vda. de Terré Astó**, Rebolledo, 17.

«ILUSTRACIÓ CATALANA» REGALA UNA EDICIÓ

MONUMENTAL ILUSTRADA PER XIRÓ DEL POEMA DE MOSSÉN VERDAGUER «L'ATLÁNTIDA»

Surt cada diumenge.—Un any, pessetas 30.—Mitj any, pessetas 15'50.

Tres mesos, pessetas 8.—Mallorea, 287, Barcelona

PASTILLAS SERRA son las mellors pera curar la TOS

Y todas las enfermedades de l'aparell respiratori perque modifiquen las mucosas, facilitan l'expectoració y treuen en un dia l'opressió del pit y la fadiga. Poden pendrer sens cap perill, puig no contenen opi ni morfina.

A DOS RALS CAIXA

FARMACIA DEL CENTRE DE MANEL FONT, RAMBLA DE SANT JOAN, 57, TARRAGONA. — TELEFON 148

Neurastenias clorosis, debilitat general, anemia

se curan radicalment ab l'us del
NEUROSTEÓGENO SUGRAÑES
EN TOTAS LAS FARMACIAS

TALLERS
d'Arts Sumptuarias

FÉLIX RIBAS

Carretera Castelló, TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuarias. Projectes y presuposts detallats de las obras que ho requereixin.

Emulsió NADAL

Es la mellor y més agradable

Unica que conté 80 per 100 d'oli de fetje de bacallá y glicerofosfats y hipofosfats de cal y de sosa.

Aprobada y recomenada pels Colegis de Metjes y Farmacéutichs de Barcelona, mitjant l'análisis dels Srs. Drs. Bonet, Catedràtics de Farmacia de Marit y Codina Langlin, de Barcelona.

Es aliment concentrat, medicament tònic, estipulant del desenvolupament físich, creixensa d'ossos y surtida de las dents. Necessaria als nens, embrassadas, vells y personas débils; pera las enfermedades consuntivas, convalescencia, diabetis, tos, catarros, tísis, escrófulas, raquitisme, linfatisme y dolors; aumenta la HEM y la vitalitat.

DE LA VENDA

Farmacias y magatzems de drogas:

A Tarragona, Major, 14

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertiliscent; elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organo-químichs propis pera plantacions preparant los també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse.
Despullas, tercerilla, etc., grans lle-gums, etc.

COMISIONS Y REPRESENTACIONS
QUINIANA Y TORRES
Carrer de Barcelona, 4, Tarragona

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Mendez Nuñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1'50 pta.

Fora..... 1'50 »

Extranger..... 2'00 »

Número d'avuy..... 2'10 »

Annuncis a preus reduits

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Mendez Nuñez, 16, 2.ª TARRAGONA

Centre de suscripcions

SADURNI GINESTA

RAMBLA DE SANT JOAN, 39, TARRAGONA

En aquest acreditat Centre que més anys compta d'existencia a Tarragona en aquest ram, s'admeten suscripcions a todas l's obras de **Literatura, Ciencia y Arts** de las principals casas editorials d'Espanya ja sia per quaderns semanals o a plassos mensuals.

SE SUSCRIU TAMBE A LA

Biblioteca popular de l'Avenç y a la Il·lustració Catalana
Il·lustración Artística, La Moda Elegante Ilustrada, Album Salon, Salon de la Moda, Il·lustración Española y Americana, La Ultima Moda.
y a tota classe de **Il·lustracions, Periódichs y Revistas** francesas, inglesas y alemanas.

LA BATERIA

DE

JOAN ESTIL-LES

Tarragona.—39, Rambla St. Joan, 39.—Tarragona

Se serveix cervesa **MOBITZ** y refrescos espumosos. Gran existencia de vins y licors de todas classes, oli pur d'oliva.

Preus econòmics

Se serveix a domicili

Farmacia Plana

al costat de l'antiga
CASA FIGUERAS
Real, 6.—TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisépticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Aygus minero-medicinals
TARRAGONA

EXCELSER

En llanas ven uns paraigüas de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim h'o, que resisteix tota proba al devall d'un canaló.
Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebons, que ni Rafel ni Murillo

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras
Real, 6, cantonada Reboledo, 20

En aquesta casa trobará l'industria, l'agricultura y las arts, un complet assortit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y d'importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre **FLORESTILLA** de la mellor marca
TARRAGONA

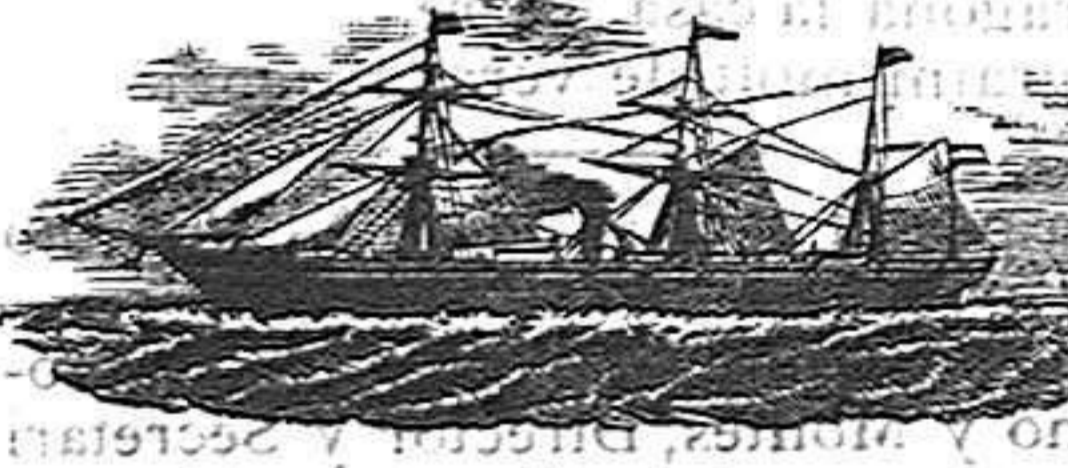
los podrien fer melló, a propòsit per regalós; causan gran admiració.
Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastons, parassols de totas menas que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

TRAVEL

EFFICIENTIA

GIORI

Serveys de la Companyia Transatlántica

Línia de Cuba y Méxich.—Lo dia 17 de Janer sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña, lo vapor **E. M. Cristina**, directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacific ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 26 Desembre sortirà de Barcelona'l 28 de Málaga y'l 29 de Cádiz, lo vapor **Manuel Calvo**, directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Janer sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor **A. Lopez**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina p'l ferrocarril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano, Trinitat, Guanta y Camaná ab trasbord a Curaçao.

Línia de Filipinas.—Lo dia 7 de Janer sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas, lo vapor **Alicante**, directament pera Génova, Port-Said, Suez, Colombo, Singaporé y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Àfrica, de l'India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Janer sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor **E. de Sarrástegui**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canarias.—Lo 17 de cada mes sortirà de Barcelona, lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Castellón, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Sta. Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cádiz, Alacant y Valencia.

Línia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Janer sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz lo vapor **San Francisco**, pera Fernando Póo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y divendras. Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes. Pera més informes dirigi-se a son agent **D. EMILI BORRÁS**.

Lo mellor reconstituent era combatre ab exit
totas las ma-
laltias nerviosas.
DE VENDA
en totas las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gracia, 4, BARCELONA

Aigua naf SERRA

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botelles de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.